

Celoslovenský deň poľa sóje v Sečovciach

Dňa 3. septembra 2019 sa v Sečovciach uskutočnil v poradí už 4. ročník Celoslovenského dňa poľa sóje – kľúčovej plodiny pre možnosť vyhlásenia Slovenska bez GMO. Podujatie zorganizovali spoločnosti AGROTRADE GROUP, spol. s r. o., AT Zemplín, Zväz výrobcov krmív, skladovateľov a obchodných spoločností, GAMOTA JR, s. r. o., BOWTEN s.r.o a spoločnosť SAATBAU Slovensko, z portfólia ktorej boli predstavené viaceré perspektívne odrody sóje.

Podujatie sa konalo pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.

Konateľ hostiteľskej spoločnosti AT Zemplín Ing. Alexander Palágyi v úvode zdôraznil hlavnú myšlienku podujatia, ktorej stredobodom je sója – podpora pestovateľov, spoločnosti s pestovaním a ďalšie perspektívy jej

Organizátori podujatia (zľava): R. Németh, AGROTRADE GROUP Rožňava, D. Rudá, MPRV SR, A. Zsigo, GAMOTA JR, A. Palágyi, AT Zemplín, M. Štefček, SPPK, M. Uhrík, Zväz výrobcov krmív, skladovateľov a obchodných spoločností.

Odboru rastlinnej výroby MPRV SR. Ocenila projekt súkromnej certifikácie výroby bez použitia GMO v celom výrobnom procese ako ďalšiu alternatívu pre certifikačné schémy výroby bez GMO a príležitosť pre poľnohospodárov a po-

ností pripomenul viacero myšlienok a podnetov, ktoré vzišli z predchádzajúcich ročníkov Celoslovenského dňa poľa sóje: „Koncept využitia sóje vrátane finálnej výroby potravín odštartoval pred štyrmi rokmi s neskromným názvom

podnikov vyrábajúcich potraviny bez GMO.

„Tešíme sa, že aj tento ročník priniesol pokrok v našom koncepte. Tým je otvorenie nového osivárskeho závodu spoločnosti SAATBAU Slovensko v Sečovciach. Je to posledný chý-

Koncept v praxi

Na podujatí si bolo možné pozrieť certifikované výrobky bez GMO, napr. ukážky produkcie vajec od spoločnosti Babičkin dvor, a. s. – Babičkiné vajcia a od Novogal, a. s., ďalej mliečne výrobky od spoločnosti Tami Kežmarok. Potraviny s certifikáciou bez GMO vyrába aj spoločnosť Lunter. Komplexný sortiment výrobkov počnúc mliekom, mliečnymi výrobkami, mäsom a produktov z neho pod názvom FARMFOODS predstavila spoločnosť AGROTRADE GROUP Rožňava, ktorá uvedenú značku distribuuje v krátkom obchodnom reťazci vo vlastných predajných miestach v rámci celej SR. Ako uviedol M. Uhrík, pridali sa aj niektoré obchodné reťazce, ktoré do svojej ponuky zahrnuli tieto výrobky. Keďže spoločnosť AGROCERT pokračuje v certifikácii ďalších subjektov, je predpoklad ďalšieho zvyšovania sortimentu certifikovaných potravín bez GMO na trhu.

„Zo Slovenských poľí až na váš stôl“

Podľa M. Uhríka súťažní s takými gigantmi v produkcii, cenovými reláciami a štátnou podporou trhov ako má Holandsko, Dánsko, Nemecko, či Francúzsko, sa zdá ako boj s veternými mlynmi. „Túto nevýhodu môžeme zmeniť v pravý opak. Snažme sa zachovať našu tradičnú poľnohospodársku výrobu. Projekt „Slovenské potraviny bez GMO“ je toho svetlým príkladom,“ dodal, „máme relatívne výhodné prírodné a agrotechnické podmienky na pestovanie sóje, veď okrem Srbska a Chorvátska sme jedinou krajinou v EÚ, ktorá svojou produkciou dokáže plnohodnotne zabezpečiť krmoviny pre zvieratá.

„Slovenské potraviny bez GMO“. Vytvoril sa pracovný tím, ktorý od mája 2016 pod vedením MPRV SR vypracoval 70 koncepčných a praktických manuálov. Túto spoluprácu v dohľadnej dobe spečatíme spoločným memorandom, v ktorom sa prihlásime k rozširovaniu a ďalšej realizácii myšlienok výroby potravín bez GMO.“ Za kľúčové M. Uhrík považuje otvorenie nového závodu na spracovanie sóje na krmivá spoločnosťou GAMOTA JR v Malých Stracinách v roku 2018: „Táto nová spracovateľská kapacita umožnila naplniť zámer sebestačnosti od dovozových sójových šrotov a mať tak dostatok krmív zo sóje bez GMO z vlastných zdrojov.“ Ďalším dôležitým krokom v roku 2018 bolo zahájenie certifikácie celej línie bez GMO spoločnosťou AGROCERT, počnúc pestovateľmi, spracovateľmi sóje na krmivo, výrobcami krmivných zmesí, obchodných spoločností a vo finále potravinárskych

Ing. D. Rudá, riaditeľka Odboru rastlinnej výroby MPRV SR ocenila projekt súkromnej certifikácie výroby bez použitia GMO v celom výrobnom procese.

pestovania na Východnom Slovensku, pričom skonštatoval, že v roku 2019 sa sója dostala viac do pozornosti, ktorá jej z hľadiska potenciálu a prírodných podmienok na Slovensku prináleží.

Za SPPK hostí podujatia pozdravil jej podpredseda Ing. Miroslav Štefček. Ocenil kroky agrozozoru pre zaradenie sóje do podpory prostredníctvom „Zelenej nafty“ a citlivých plodín, ktoré sú pre Slovensko mimoriadne potrebné.

Základom sú kvalitné osivá

„Výroba osív je absolútnym základom pestovania sóje a som presvedčená, že umiestnenie nového osivárskeho závodu priamo v Košickom kraji s polovicou tohtoročnej pestovateľskej plochy sóje na Slovensku zabezpečí dostatok kvalitného genetického materiálu pre slovenských poľnohospodárov,“ povedala v úvode Ing. Daniela Rudá, riaditeľka

travnárov ponúknuť produkty udržateľnej výroby. K podpore pestovateľov sóje uviedla: „Slovenskí pestovatelia sú podporovaní v režime priamych platieb a v roku 2019 MPRV SR legislatívne zaradilo sóju aj do nového dotačného titulu viazaných priamych platieb. Sója je zaradená aj medzi citlivé komodity schémy pomoci „Zelená nafta“. V roku 2018 bolo v tejto schéme zapojeným pestovateľom sóje vyplatených 661-tisíc euro na vyše 33-tisíc hektárov (20 eur na hektár). V roku 2019 bude poľnohospodárom zapojených do schémy „Zelená nafta“ vyplatených 27 eur na hektár podľa vedecky stanoveného koeficientu spotreby nafty 77,79 litra na hektár.“

„Slovenské potraviny bez GMO“

Ing. Marian Uhrík, predseda predstavenstva Zväzu výrobcov krmív, skladovateľov a obchodných spoloč-

„Slovenské potraviny bez GMO“. Vytvoril sa pracovný tím, ktorý od mája 2016 pod vedením MPRV SR vypracoval 70 koncepčných a praktických manuálov. Túto spoluprácu v dohľadnej dobe spečatíme spoločným memorandom, v ktorom sa prihlásime k rozširovaniu a ďalšej realizácii myšlienok výroby potravín bez GMO.“

Za kľúčové M. Uhrík považuje otvorenie nového závodu na spracovanie sóje na krmivá spoločnosťou GAMOTA JR v Malých Stracinách v roku 2018: „Táto nová spracovateľská kapacita umožnila naplniť zámer sebestačnosti od dovozových sójových šrotov a mať tak dostatok krmív zo sóje bez GMO z vlastných zdrojov.“ Ďalším dôležitým krokom v roku 2018 bolo zahájenie certifikácie celej línie bez GMO spoločnosťou AGROCERT, počnúc pestovateľmi, spracovateľmi sóje na krmivo, výrobcami krmivných zmesí, obchodných spoločností a vo finále potravinárskych

bajúci kamienok v mozaike zabezpečenia celej línie výroby bez GMO,“ dodal M. Uhrík, „pestovatelia budú mať možnosť výberu kvalitných osív sóje a budú sa môcť priamo podieľať na ich cíelenom množení.“

Súčasťou podujatia bolo praktické predvádzanie poľnohospodárskych strojov a technologických línií.

doma vyprodukovanú sóju na krmivo a uzatvoriť kruh v podobe doma vyrobených potravín s vyššou pridanou hodnotou a naplniť tak cieľ potravinovej bezpečnosti Slovenska. „Budeme radi, ak sa do čistej línie bez GMO zapoja domáci chovatelia oviec a kôz, ako výrobcovia našich tradičných potravín,“ dodal M. Uhrík.

Nárast pestovateľskej výmery sóje

Hostí podujatia pozdravil aj Ing. Róbert Németh, konateľ spoločnosti AGROTRADE GROUP Rožňava, ktorý skonštatoval, že za posledných desať rokov pestovateľská výmera sóje na Slovensku postupne narastá, aktuálne sa pohybuje na úrovni 50 000 hektárov. „Tento fakt je pre Slovensko dôležitý, aby sme mohli byť vyhlásení za krajinu s výrobou potravín bez GMO. Základom je pestovanie sóje z certifikovaných osív bez GMO,“ dodal. Zväčšovaniu pestovateľskej výmery sóje na Slovensku nahráva, že sója je jednou z málo plodín, ktorej svetová produkcia je sústredená mimo Európy a bude ju nutné naďalej dovážať. „Zatiaľ na podporu pestovania sóje ako bielkovinovej krmoviny z celkovej výmery 50 000 hektárov bolo prihlásených len 27 000 hektárov,“ uviedol R. Németh.

Za spoločnosť GAMOTA JR sa prihovril jej konateľ Ing. Anton Zsigo. Ocenil spoluprácu s pestovateľmi s cieľom jej rozširovania do budúcnosti, čomu odpovedajú spracovateľské kapacity závodu na výrobu sójových šrotov rozšírené o ďalších 30 000 ton na celkových 50 000 ton sóje. „V roku 2018 nám slovenskí pestovatelia sóje dodali takmer 40 000 ton produkcie vysokej kvality s vysokým obsahom bielkovín. V tomto roku sme pripravení odkúpiť celú produkciu sóje vypestovanú slovenskými pestovateľmi,“ dodal A. Zsigo.

VIERA UVÍROVÁ
FOTO – AUTORKA